

ORTO

VŮNĚ VÁNOC

STUDENSKÝ ČASOPIS

Na co se můžeš těšit?

Malby

Fotografie

Autorská tvorba na téma "Vůně Vánoc"

ÚVODNÍK

Naši milí čtenáři,

jsou tu Vánoce. Už víte, že pro vás děláme čísla speciální, co to jde, ale tentokrát je tu něco, co jsme ještě nikdy nezkusili. Po celý prosinec jsme vás na našem instagramovém účtu obdarovávali adventním kalendářem, kde na vás čekaly různé texty, malby, ale i recepty, videa a vánoční tipy. Posledním políčkem tohoto adventního kalendáře je právě ORTO 22, které právě čtete. Situace posledních dní nás všechny přiměla zamyslet se nad křehkostí života a ačkoliv jsme v tuto chvíli stále všichni paralyzováni těmi hrůznými činy, rozhodli jsme se i tak toto vánoční číslo vydat, protože my stále věříme, že ve světě jsou krásné věci, a že bychom před nimi neměli zavírat oči. Alespoň touto formou bychom rádi poslali lásku a sílu všem a i zejména těm, kteří bohužel svátky nemohou prožít tak, jak by si přáli.

Aneta Neprašová
Časopis OrTo

“Vánoce nejsou ani
tak o otevírání dárků,
jako o otevírání našich
srdcí.”

JANICE MAEDITERE

O NÁS

Co o nás víte? A co o nás nevíte? No, to my nevíme. Ale něco říct snad můžeme :)

Loni jsme se rozhodli postavit OrTo na nohy. Dali jsme mu nový kabátek a začali jsme vydávat pravidelně. Články a texty jsme se snažili psát kvalitní a koncem roku jsme dokonce vydali první podcast. Bylo nás asi šest a měli jsme strach, co bude s OrTem po prázdninách.

V září jsme ovšem uspořádali náborovou schůzku a díky ní naši redakci rozšířili o desítky lidí.

Pořád jsme parta několika nadšenců do umění, jen nás teď je o trochu víc. Píšeme, kreslíme, malujeme, fotíme, tvoříme a taky dost přemýšlíme. Každý z nás je jiný a díky tomu OrTo taky existuje. Snažíme se nemít tuhle naši zálibu jako povinnost a dělat to s co největší chutí a láskou. A doufáme, že se nám to daří.

Chceš se o nás dozvědět víc? Sleduj nás na sítích!

orto_gjo

Gymnázium
Jiřího Ortena

OrTo_GJO

Naše redakce jmenovitě:

Adam Matoušek
Adele Bečvářová
Amy Gaphar
Aneta Hejdová
Aneta Kloboučnicková
Aneta Neprašová
Anežka Holá
Anna Boumová
Anna Pajerová
Anna Raimundová
Barbora Bečvářová
Barbora Marysková
Daniela Miková
David Mudruňka
Ema Polnická
Eva Kůsová
Filip Wohák
Ivan Dobrev
Kamila Kolářová
Karolína Jůnová
Klára Marysková
Lily Ali
Martina Pexová
Matylda Hiršová
Michaela Olivová
Michaela Sojková
Nela Labušová
Nella Hlebová
Petr Bartoš
Radka Macháčková
Štěpán Stef Hadrovský
Tereza Cabrnachová
Tereza Kremlová
Tomáš Kováč
Zuzana Musilová

Co v tomto čísle najdete?

— 06

PODÍVEJ, PADÁ HVĚZDA

Anežka Holá

— 07

VZPOMÍNKA NA WORLD CUP

Ivan Dobrev

— 12

TŮMOVČINI TAJTRDLÍCI

Jolana Tůmová

— 14

VÁNOČNÍ FAKTA O ZVÍŘATECH

Psomilka

— 16

MÉ PŘÁNÍ

Anonym

— 17

NAJÍT SVOU VŮNI VÁNOC

Rudý ďáblík

— 20

TRH

The Eclipse

— 22

ŠŤASTNÉ A DIVOKÉ

Rudý ďáblík

— 24

ČARODĚJČINY VÁNOCE

Martina Pexová

— 27

VELICE

Aneta Neprašová

PODÍVEJ, PADÁ HVĚZDA

ANEŽKA HOLÁ

Jsme na kopci, byla mi zima. Kolem nás padal sníh. Byli jsme promočení do morku kostí od koulovačky a bobování dolů z kopce. Byla nás tu spousta, ještě teď mě bolí koutky od smíchu. Ale už všichni odešli, ve dvojičkách se všichni pomalu přesunuli domů, svlékli promáčené oblečení, zachumlali se do dek a udělali si teplý čajík. Pak třeba přemýšleli o dnešním dnů, o tom, jak jsme si to společně náramně užili. Nebo alespoň já si to užila.

Už jsme tu zbyli jen my. My dva. Teď stojíme na kopci, držíme se za promrzlé ruce. Koukáme na hvězdy. Svítí i měsíc. Všude kolem nás padá sníh. Pomalu ale jistě zapadají stopy přátel. Podíval se na mě. Usmála jsem se, přesně vím, na co myslel. Lehli jsme si na zem a v čerstvém prašanu udělali dva andělíčky. Leželi jsme na zemi, nad námi celý vesmír.

„Podívej padá hvězda, něco si přej...“

Podíval se na mě, dlouze. Víím, že se přání nemají říkat. Já si ale přála vlastně to jediné. Přej si to, co vždycky, když vidím padat hvězdu, když si strčím řasu do výstřihu, nebo když sfoukávám svíčku. Protože věřím, že se ta přání vyplní. Věřím celým svým srdcem... A přání se plní.

Přej si, přej si, ať jsme šťastní.

Podívej padá hvězda, něco si přej....

VZPOMÍNKA NA WORLD CUP

IVAN DOBREV

Jak všichni malí i velcí fotbaloví fandové vědí, letos v prosinci už tomu byl rok od chvíle, kdy Argentina v čele s Lionelem Messim vyhrála Mistrovství světa ve fotbale, které se konalo před Vánoci v Kataru v roce 2022. Zatímco někteří vtuto dobu již strojili stromek, pekli cukroví či nakupovali dárky, jiní, jako například já, byli naprosto zapáleni do světového fotbalového šampionátu, který se v takovémto nezvyklém termínu konal vůbec poprvé v historii. Možná někteří dodnes neznáte důvod, proč se MS v Kataru odehrálo až na závěr podzimu, kdy u nás v Česku už padal sníh. Onen důvod je jednoduchý. V létě, což je obvyklé období konání FIFA World Cupu, dosahují průměrné teploty v Kataru třeba i 50 °C a věřte, že v takovýchto podmínkách se fotbal opravdu pořádně ani hrát nedá. Nicméně, je nutné podotknout, že tento turnaj byl právě jedinečný tím, že se odehrál ve vánočním duchu. Jako vzpomínku na fotbalový šampionát, což můžete brát jako dárek k Vánocům, který Vám tímto dávám, bych se rád ohlédl na ty nejzajímavější zápasy, které byly na tomto turnaji k vidění.

Jako první bych se rád zastavil ve skupinové části, která se stala mimo jiné zajímavou i tím, že ani jeden z 32 týmů nedokázal plně ovládnout svou skupinu, tzn. porazit všechny tři své soupeře. To mě přivádí k myšlence, že na tomto turnaji mnoho nejen skupinových výsledků překvapilo mnohé diváky. I ti největší favorité turnaje padli proti týmům, které byly ještě před začátkem celého mistrovství označeny za outsidersy. Hned v úvodu turnaje hvězdná Argentina prohrála zápas proti Saúdské Arábii poměrem 1:2. Na konci skupinové fáze pak Francouzi nezvládli zápas proti Tunisánům a favorizovaná Brazílie prohrála proti týmu z Kamerunu. Ronaldovo Portugalsko pak neuspělo proti korejskému národnímu týmu. Ze svých skupin dokonce nedokázalo postoupit několik týmů, které by kdekdo čekal třeba i v bojích o medaile, jako například Belgičané nebo Němci, kteří v turnaji naprosto selhali. Největším překvapením skupinové fáze se však stalo Maroko, kterému velké evropské týmy včetně Chorvatska nedokázaly ve skupině vstřelit ani jeden gól, a Maročané tak svou skupinu senzačně ovládli, a dokonce se dostali až do bojů o medaile.

Pro mě jakožto pro diváka se tím vůbec nejatraktivnějším zápasem stalo utkání skupiny H, mezi Ghanou a Jižní Koreou, kde padlo celkem pět gólů, z toho tři během necelých šesti minut. Napřed dokázal dvěma rychlými góly srovnat korejský útočník Cho Gue-sung, ale vzápětí si Ghaňané vzali vedení zpět, udrželi jej a nakonec zvítězili 3:2. Skupinovým zápasem nejbohatším na góly se stal duel mezi Španělskem a Kostarikou, kde jich padlo hned sedm. Španělé tehdy rozdrtili svého soupeře poměrem 7:0.

Úderem prosince se turnaj přehoupnul do vyřazovací části. Za zmínku rozhodně stojí osmifinálový zápas mezi Španělskem a Marokem, kde africký tým pokračoval ve své nedobytnosti. Dokonce ani vpenaltovém rozstřelu nebylo kvidění žádného španělského gólu. Dalším osmifinálovým duelem, který došel až do penalt byl zápas mezi Chorvaty a Japonci, kdy Chorvatsko nakonec dokázalo urvat vítězství a překazit Japonsku cestu za senzací. Naprosto krásné kombinace jsme mohli vidět v osmifinále mezi Korejci a brazilskými velikány, kteří měli tento zápas od začátku ve svých rukou a také na kopačkách. Brazílie – Korea 4:1. Obdobně tomu bylo i v osmifinálovém utkání mezi Portugalci a Švýcary, kdy helvétský kříž padl poměrem 6:1. Messiho Argentina po dramatické koncovce dokázala porazit Austrálii 2:1.

Ve čtvrtfinále si marocký národňák smlsl na dalším soupeři z Pyrenejského poloostrova. Ani Ronaldo nedokázal překonat brankáře Bonoua, a tak se rozhodujícím gólem stala trefa Júsufa En-Nesjíriho ze závěru prvního poločasu tohoto zápasu. Dalším velkým týmem, který byl v této fázi turnaje vyřazen, se stala Brazílie. Utkání mezi Neymarem a spol. a Modričem a spol. bylo dlouho bez gólu, ale ke konci první poloviny prodloužení se Neymar prokličkoval až před branku a ve 105. minutě zápasu otevřel skóre. V tu chvíli již nikdo nepochyboval o účasti Brazílie v semifinále, jenže pět minut před koncem druhé půle prodloužení Chorvaté díky krásné souhře srovnali zápas. Vpenaltovém rozstřelu rozhodla Marquinhosova střela, která skončila na pravé tyči, načež následoval výbuch chorvatské radosti. Neméně napínavým se stalo čtvrtfinále mezi Argentinou a Nizozemskem, kde ještě necelých deset minut před koncem Argentinci vedli o dva góly. V 83. minutě nejprve snížil Wout Weghorst a stejný hráč poté v posledních sekundách nastaveného času srovnal utkání na 2:2.

I tento duel musel rozhodnout až penaltový rozstřel, kde zářil především argentinský brankář Emiliano Martínez, který Argentině de facto vychytil postup do semifinále. Poslední čtvrtfinálový duel mezi obhájci titulu z Francie a Angličany rozhodli kapitáni obou týmů. Necelou čtvrt hodinu před koncem zápasu zužitkoval Olivier Giroud centr od Antoina Griezmana a Francie se ujala vedení 2:1. V 84. minutě pak Harry Kane neproměnil penaltu a Anglie ani po téhle šanci vyrovnat nedokázala. V prvním semifinálovém utkání si chorvatská defenziva nedokázala poradit svýpady Lionela Messiho a Juliána Álvareze. Argentina tak zaslouženě zvítězila 3:0 a postoupila do finále. Ve druhém semifinále se Francouzům hned dvakrát podařilo zlomit marocké kouzlo, a země Galského kohouta si tak stejně jako v roce 2018 zahrála ve finále o zlaté medaile.

Zápas o bronz mezi Chorvatskem a Marokem nabídl napínavou podívanou až do samotného závěru, góly sice padaly pouze v prvním poločase, avšak opravdu stály za to. Napřed se pozoruhodnou hlavičkou trefil jeden z nejlepších obránců turnaje, Joško Gvardiol. Na druhé straně padl zhruba o minutu později vyrovnávací gól z velmi podobné situace, rovněž hlavičkou. V úplném závěru první půle se perfektní střelou s odrazem o levou tyč prosadil útočník Ivan Perišić, a Chorvatsko tak po výhře 2:1 opět získalo medaili z fotbalového mistrovství světa, tentokrát bronzovou.

18. prosince 2022 se v příležitosti finálového utkání mezi Argentinou a Francií na stadionu Lusail Iconic Stadium sešly tisíce fanoušků z obou zemí, avšak nutno podotknout, že argentinské barvy jednoznačně převládaly. Mnoho Argentinců dokonce prodalo i vlastní dům, aby mohli přiletět a vidět svou fotbalovou reprezentaci naživo. POV: Jsem Argentinec, jsem bezdomovec, ale to nevadí, protože jsem viděl finále MS ve fotbale.

Hned na začátku utkání měla Francie velké problémy s aktivitou argentinských hráčů, což vyvrcholilo v následné vystřídaní klíčových hráčů včetně Antoina Griezmana a Oliviera Girouda. Výsledkem této francouzské krize se v 23. minutě stala Messiho proměněná penalta. Argentina po této trefě nadále řídila tempo hry a dominovala na hřišti. Ve 36. minutě se dokonce zvláštního vápna dokázali Argentinci vykombinovat až před francouzskou bránu, kde famózní kombinaci skrz celý trávník zakončil Angel Di María do téměř odkryté brány.

Po prvním poločase tak Argentina vedla 2:0 a mnozí argentiniští fanoušci už vtu dobu měli jasno. Ve druhé půli jihoamerický velikán nadále kraloval, jenže deset minut před koncem se vše změnilo. Vosmdesáté minutě proměnil Kylián Mbappé penaltu a o minutu později po skvělé kombinaci parádním způsobem srovnal zápas. Po devadesáti minutách hry byl tedy vítěz fotbalového mistrovství světa vKataru stále neznámý. Ve druhé polovině prodloužení, konkrétně ve 108. minutě, se Argentina opět ujala vedení zásluhou Lionela Messiho. Znovu to vypadalo, že argentinský tým vyhraje celý turnaj, avšak ve 116. minutě Kylian Mbappé využil penaltu, zkompletoval hatrick a vyrovnal na 3:3. Vposlední půlminutě nastaveného času prodloužení se míč odrazil přímo před francouzského útočníka Kolo Muaniho, který před sebou měl už jen argentinského gólmana. Emiliano Martínez zastavil jeho střelu a zachránil argentinský tým před hlubokým smutkem. Drama tedy nakonec vyvrcholilo až do penaltového rozstřelu, kde Mbappé přesně a razantně proměnil svou další penaltu. Vzápětí jej neméně krásným zakončením následoval Lionel Messi. Ve druhé sérii penalt vychytil Emiliano Martínez Kingsleyho Comana a následně Antonio Dybala dostal Argentinu do vedení. Aurélien Tchouaméni záhy ve třetí sérii vůbec netrefil bránu. Po dalším argentinském a následně francouzském gólu se před penaltový bod postavil Gonzalo Montiel, který záhy vsítil rozhodující gól. Následovala ohromná radost na hřišti i na tribunách, neboť argentinská fotbalová reprezentace vyhrála svůj historicky třetí World Cup. Lionel Messi se konečně dočkal jediné fotbalové trofeje, kterou do té doby ještě nevyhrál. ¡Argentina campeones del mundo!

Fotbalový turnaj vKataru je nezvratným důkazem toho, že nezáleží na tom, kdy se World Cup hraje, vždycky přitáhne statisíce fanoušků i několik dní před Vánoci. A stejně jako Vánoce, i fotbal spojuje celý svět vlásce, míru, naději a radosti. Vánoce a fotbal spojují nás všechny!

TŮMOVČINI TAJTRDLÍCI

JOLANA TŮMOVÁ

Ingredience na těsto:

100g másla
2-4 lžíce medu
400g hladké mouky
140 g moučkového cukru
1 lžička jedlé sody
2 lžičky perníkového koření
2 lžíce holandského kakaa
2 vejce

Těsto:

100g másla a 2-4 lžíce medu rozpustíme, ale nevaříme. Do mísy dáme 400g hl. mouky, 140g moučkového cukru, 1 lžička jedlé sody, 2 lžičky perníkového koření, 2 lžíce holandského kakaa a 2 vejce. Přidáme rozpuštěné máslo s medem a vše zpracujeme do hladkého vláčného těsta. Zabalíme do potravinové folie a necháme v lednici do druhého dne. Druhý den, vykrájíme tajtrdlíky a dáme péct na 150° cca na 10 minut. Nakonec můžeme ozdobit bílkovou polevou tak, že nakreslíme, očička a pusinky.

Ingredience na bílkovou polevu:

1 bílek,
160 g moučkového cukru,
5 kapek citronové šťávy

Poleva:

Bílek dáme do vysoké nádoby, k bílku přidáme cukr a promícháme lžící. Bílek s cukrem vyšleháme šlehačem, dokud poleva nebude tuhá. Do vyšlehané polevy přidáme citronovou šťávu a ještě chvíli budeme šlehat. Hotovou polevu dáme do zdobícího pytlíku a nazdobíme tajtrdlíky.

VÁNOČNÍ FAKTA O ZVÍŘATECH

PSOMILKA

Vánoce se nám blíží rychlostí světla, takže je tu zde pár zajímavostí nejen o Vánocích samotných, ale i ze života zvířat. Chtěla bych také upozornit čím krmit vodní ptactvo a nutrie během Vánoc i celého roku. Kachny nebo třeba i labutě prosím krmte kukuřicí, pšenicí, žitem, ovsem nebo dalšími obilninami. Ze zeleniny pak salát, ať už hlávkový nebo kterýkoli jiný, zeleninové odřezky nebo mražený hrášek skukuřicí. Tato zelenina nemusí být nutně vařená, stačí rozmražená. Také lze krmit ptačím zobem (ten lze najít vobchodě či zverimexu), případně nějakými speciálními granulemi. U nutrií jde poté krmit brambory, mrkvi, jablky a jinou zeleninou. Co se týče pečiva, jediné tvrdé.

Doufám, že jsem Vás neunavila, ale je potřeba si uvědomit, že i zvířata si zaslouží pěkné Vánoce. Tady máte za odměnu kvíz. Hezky se bavte a krásné Vánoce!

Z čeho se vyráběly úplně první vánoční stromky?

- a) z husího peří
- b) z kožešin
- c) ze svleklé kůže hada

Které zvíře nosí dárky v Polynésii?

- a) delfín
- b) velbloud
- c) veliký krab

Kde skončí strom ze Staroměstského náměstí?

- a) na skládce
- b) v pražské zoo
- c) spálí se

Jak dlouho se mohou dožít kapři?

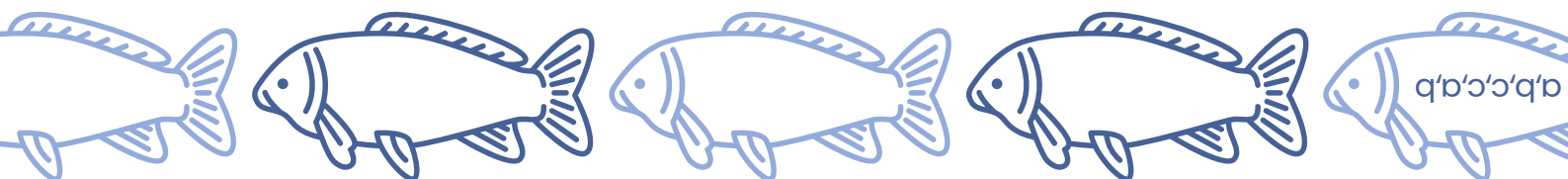
- a) až 50 let
- b) 8 let
- c) 15 let

Ve Švýcarsku je až u 3 % lidí na Štědrovečerní večeři

- a) koza.
- b) kapr.
- c) kočka nebo pes.

Kolik druhů kaprů existuje?

- a) 17 druhů
- b) 25 druhů
- c) 36 druhů

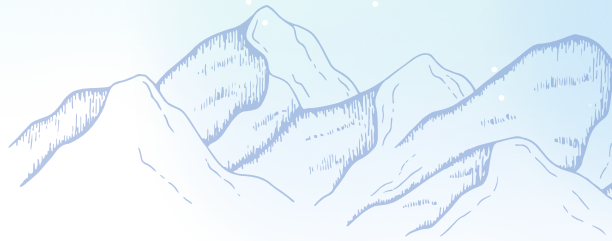
MÉ PŘÁNÍ

ANONYM

S prosincem přišel sníh,
Vánoce jsou lidé naladěni.
Chybí mi tvůj smích,
ale proč v černé jsme oblečení?
O Vánocích ať mě znovu uvidíš,
to přála jsem si.
Dáreček již si ode mě nerozbalíš,
protože už tu nejsi...
Proto si přeji, Ježíšku,
jediné je to přání mé,
ať se máš líp, dědečku
a ať tam nahoře... se znovu shledáme.

NAJÍT SVOU VŮNI VÁNOC

RUDÝ ĎÁBLÍK

V dětství voněly Vánoce jako perníčky, čokoláda a byly plné tónů koled a cinkání rolniček. Všichni se těšili na Štědrovečerní večeři a bohatou nadílku od Ježíška.

Když člověk trochu zestárnul, kouzlo Vánoc se začalo schovávat v adventním čase. Vánoce voněly hřebíčkem, svařeným vínem a medovinou. Cinkání rolniček nahradil ruch vánočních trhů a koledy vystřídaly písně od Franka Sinatry.

Od té doby uplynulo něco, co se zdá jako mnoho let. Člověk míní spoustu věcí, ale život se nekompromisně mění a přináší spoustu ran a pádů. A tak se i mně vše otočilo vzhůru nohama, takovým způsobem, jaký by mě nikdy před tím nenapadl. Ocitla jsem se v jiné zemi, jiné kultuře s jinými zvyky, úplně sama, s naprosto odlišným osudem a s předvánočním časem na krku.

Polední roky jsem Vánoce proplovala s nadějí, že už budou rychle pryč i s veškerým sentimentem. Letos to mělo být podobné, ovšem osud mi poměrně tvrdým způsobem do cesty přivál pár osob, které byly v dost podobné situaci. A v tu chvíli se vyrojil náš plán. Dělali jsme to na protest. Možná abychom ukázali, že jsme jiní. Možná abychom protestovali, že my stejné Vánoce už mít nemůžeme. Možná abychom zapomněli. Nezávisle na důvodu, všem se zdálo vyměnit sváteční atmosféru za putování s batohem za skvělý nápad.

A taky byl. Putování drsnou přírodou středního a severního Norska přineslo mnoho překážek, výzev, ale hlavně zážitků. Dnem jsme putovali, večer si užívali hvězdné oblohy a doufali jsme, že ráno bude vždy o trochu teplejší než to předchozí. Marně. Čím byl sever blíž, teploty ještě klesaly.

Nejchladnější ráno přišlo v den připadající v kalendáři na ten Štědrý. Možná to bylo zimou, možná i atmosférou okamžiku, před kterým jsme všichni utekli do hor. Tichá snídane tomu stále více napovídala. Přes den jsme bez přestávky putovali dál po pobřeží. S každou hodinou těžkla naše srdce i naše nohy. Za poslední dny byla tento den únava nejznatelnější. Přesto se nám povedlo dojít až k jednomu z nejhezčích malých fjordů, které jsem na severu kdy viděla. Travnaté vrcholy se monumentálně tyčily nad zálivem z obou stran, dole na pobřeží byla vidět rybářská obydlí, mola a lodě, poskytující obživu místním. Prozkoumávali jsme každý kousíček okolí.

V podvečer jsme se zastavili dole ve vesničce, museli jsme doplnit vodu. V červeném domečku nám otevřel mladý manželský pár, úsměv od ucha k uchu, z domu byly slyšet děti.

Píchlo mě u srdce a nejspíš jsem nebyla jediná. Rodinka nám nabídla nejen vodu, ale i večeři a přespání. Jejich štědrost jsme nejen ze zdvořilosti, ale hlavně z důvodu našeho rozpoložení odmítli. Tak se nám dostalo jen tipu na krásné místo na utáboření nahoře nad fjordem a zapůjčené kytary, kterou jsme měli vrátit, až se další den vrátíme dolů.

Místo na kemp bylo opravdu ohromující. Na kopci nad fjordem se naskytl výhled až na obzor, za nekonečné moře. Tam ještě byly znát poslední náznaky světla díky barvám oblohy, které se zrcadlily ve vodě. Přicházela tma a s ní i chlad, tak jsme na ohništi rozdělali oheň a postavili nocleh. Kamarád pak vytáhl kytaru. Tóny krásně ladily s praskáním ohně, šuměním dlouhé trávy na stráních a hučením moře tam dole pod námi. Naše zpívání ten poklid trochu narušovalo, ale ne na příliš dlouho. Naskytl se nám té nejkrásnější podívané. Obloha se zbarvila do zelena a s každým výbojem polární záře jsme oněměli víc a víc. Zima už nám byla jedno, únava z nás naprosto opadla. V takový moment někteří z nás zase začali věřit na zázraky, jiní opět začali vnímat krásu, dalším se právě začalo léčit srdce i duše.

A když jsem tam takhle seděla, slzy v očích a v duši klid, přišlo mi, že nikde jinde jsem ani neměla být. Že moje Vánoce od teď budou vonět kouřem a smůlou. Že moje Vánoce od teď budou zářit zeleně. A že moje Vánoce budou znít jako šumění moře a tóny kytary.

Vánoce mě nikdy ničím moc nezaujaly. Je zima a trvá mi strašně dlouho dostat se z domu. Všude je hrozná spousta lidí a já se vždy musím snámahou prodírat davem. Lidé do mě strkají a úplně mě ignorují. Hotové šílenství. Přes to všechno mám ale Vánoce vlastně rád.

Nejradši mám vánoční trhy. Vždy vezmu svého zlatého retrívra Dadllyho, který je štěstím bez sebe, na procházku. Chvíli hledám klíče, pak konečně zamknu byt a vyjdeme na hlavní ulici před domem. Cesta na náměstí odtud není moc dlouhá a už z dálky slyším zpívat děti a cítím svařené víno.

Zastavíme se na kraji chodníku a vychutnáváme si ten krásný zimní den, vítr mi čechrá vlasy, sníh se mi lepí na podrážky a cítím, že bych měl Dadllyho vykoupat (= zavolat mamce, ať ho přijede vykoupat, sám bych to totiž jen těžko zvládl). Přejdeme silnici a vrhneme se rovnou do toho šílenství. Napravo ode mě voní trdelník a výskají děti, nejspíš kvůli všem těm světýlkům, ze kterých vychází tak ohromné teplo, které mě hřeje na kůži. Pokračuji dál a cítím, že tady prodávají věnce nebo jiné věci zjedlových větvíček. Na chvíli se zastavím a nechávám se tou vůní unášet zpět do lesa, kde je paní majitelka sbírala.

„To je dost, že ses zase konečně vyhrabal z toho tvého brlohu,“ ozve se hlas za mnou. „Taky tě rád slyším, Martine,“ odvětim prostě. „Ahoj Dadlly!“ řekne Martin a rozeběhne se obejmout mého psa. Pustím ho, aby se mohl na Martina vrhnout a svalit ho na zem. Náraz zvedne poprašek sněhu, který mě zašimrá v nose. Jenže mě strhne dav dřív, než si toho vůbec stihnu všimnout. Hází to se mnou ze strany na stranu. Moje noční můra. Nevím, kde je nahoře a kde dole. Nemůžu zachytit žádný zvuk ani pach. Řítím se kzemi. Nejspíš ležím pod vánočním stromečkem. V tom na čele ucítím mokrý čumák. „Ahoj, Dadlly.“

Pomůže mi vstát na nohy a dovede mě rovnou k Martinovi. „Adame! Tohle mi nemůžeš dělat.“ Chová se ke mně jako k malému dítěti.

„Jsem v pořádku. Nic se nestalo.“ Nevěří mi ani nos mezi očima. „Vždyť tě právě semlel dav!“ ohradí se na mě.

„Ale jsem v pořádku, nic mi není.“

„Tak fajn,“ povzdychne si Martin, „už musím. Ale dávej na sebe pozor.“

„Neboj, mám Dadllyho. Všechno bude v pořádku.“

Na to už neodpoví. Slyším, jak se otáčí a odchází pryč. Dál už se jím nezaobírám a pokračuji ve své obchůzce trhu. Cítím krásně vonící svíčky a zastavím se u jednoho stánku.

„Ahoj Marie, jak se dnes cítíš?“ zeptám se. Jenže když na mě začne mluvit osoba ve stánku, něco mi úplně nesedí.

„Marie je nemocná,“ řekne neznámý hlas, „ale pokud chcete, můžu jí něco vyřídit.“

„To nebude nutné,“ řeknu, omluvím se a vyrazím zpět do středu trhu.

Že by se moje schopnosti tak zhoršily? Nevšiml jsem si blížícího se davu a teď jsem ani nepoznal, že ve stánku není Marie. Jde to se mnou opravdu z kopce.

„Dobrý den, Adame,“ ozve se ženský hlas přede mnou. Super, ani jí jsem si nevšiml.

„Dobrý den, Emily, potřebujete něco?“ zeptám se. Odpovědi se nedočkám, jenom mi vtiskne měkký balíček do ruky a řekne: „Veselé Vánoce, Adame.“

Pak už jenom slyším, jak svižným krokem odchází pryč.

„Děkuji,“ zavolám za ní a poznám, že se zastaví, ale už neodpoví a za chvíli zase pokračuje v chůzi.

Roztrhnu balící papír a nahmatám něco moc příjemného. Řekl bych, že je to pletená šála. Hned si ji obmotám kolem krku a vyrazím domů. Ta šála je určitě moc krásná, jinou by mi Emily nedala. Jen škoda, že ji nikdy nevidím.

ŠŤASTNÉ A DIVOKÉ

RUDÝ ĎÁBLÍK

Čas nám plyne jako voda,
a tak už zase po roce,
se stresem a spěchem,
jsou tu zpátky Vánoce.

I vánočním kouzlem
září adventní svíčka,
shon po dárcích v obchodě
kazí pověst Ježíška.

Život jako v pohádce
o Popelčině střevíčku,
pach spáleného cukroví
přebije vůně hřebíčku.

Živou atmosféru trhů
plní klidné tóny koled,
dokud díky svařáku
nešvihneš sebou o led.

Stromeček pokoj rozzáří,
zvaný je každý host,
dokud nechytanou záclony,
dokud nikdo nespolkne kost.

I přes všechny nezdary
já Vánoce ráda mám
a přeji si ze srdce,
ať nikdo není sám.

A když tu tak svá přání
vysílám až ke hvězdám,
zbývá již jen dodat že
šťastné a veselé přeji i vám!

ČARODĚJČINY VÁNOCE

MARTINA PEXO VÁ

Toho roku napadl sníh brzy.

Kolem Agnesina domku bylo úplné bílo, děti zvesnice postavily okolo něj spoustu sněhuláků a sáňkami uklouzaly sníh na kopcích. Agnes to vše pozorovala stichou nostalgií. Stejně jako většina lidí milovala Vánoce, ale letos jí radost zblížících se svátků kazilo vědomí, že na Štědrý den nebude doma.

Měla jsem to vědět, říkala si v duchu, měla jsem vědět, že jestli přijmu práci čarodějky, nebudu mít skoro žádný volný čas.

Přesto se jí sevřelo hrdlo smutkem, když si představila, jak letos bude jíst štedrovečerní večeři tisíce kilometrů daleko od své rodiny. Kvůli tomu neměla náladu na společenskou konverzaci, ale věděla, že vzhledem k tomu, že u sebe ubytovala svého známého, čaroděje, který tudy zrovna projížděl, kní nejspíš stejně dojde.

Zachumlala se do svého kabátu a za zvuků dětského smíchu se vydala k domovu. Když vešla do světnice, zjistila, že Egon už na ni čeká, a dokonce prostřel stůl a připravil večeři. Usmála se. Takové přátelské gesto jí trochu zvedlo náladu.

Přivítala se s Egonom a oba se posadili ke stolu, ozdobenému smrkovou větvíčkou ve váze. Přestože Egon vyprávěl spoustu zábavných historek, nemohla se Agnes ubránit tomu, aby každých několik minut nepohlédla z okna na sněžný sen, jenž se rozprostíral všude kolem. Úplně cítila, jak se ve vzduchu vznáší vůně Vánoc.

„Co se děje, Agnes?“ zeptal se zničehonic Egon a vytrhl ji z chmurných myšlenek. „Nic,“ zalhala Agnes.

„Má to co dělat stímhle?“ zajímal se Egon a odkudsi vytáhl složený list papíru. Agnes ho okamžitě poznala. Byl to úřední dopis, kterým jí nejvyšší čaroděj oznamoval, že dostala přidělený úkol, takže bude muset strávit Štědrý den střežením dračí líhně kdesi v horách před pytláky.

Agnes pokrčila rameny. „Koho by těšilo, že nebude moct být na Vánoce se svou rodinou?“ prohlásila, „Ale jednou jsem čarodějka, takže mi nic jiného nezbývá.“ Snažila se mluvit lhostejně, jako by nic, ale tušila, že Egon na ní stejně všechno pozná.

„Zítřka má pro mě přiletět nějaký drak zhor, aby mě tam odnesl,“ dodala, a tím považovala jejich rozhovor za uzavřený. Jenže Egon se nedal jen tak odbýt.

„Třeba se stane vánoční zázrak,“ usmál se lišácky.

Agnes po něm vrhla pohled, který jasně říkal, ať z ní nedělá hloupou. On však jen krčil rameny a usmíval se dál.

Venku se pomalu stmívalo a brzy byl čas jít na kutě. Agnes ulehla do postele pod oknem, přitáhla si pokrývku až k bradě, ale spánek stále nepřicházel. Pořád musela myslet na to, co řekl Egon. Vlastně si ani neuvědomovala, kdy usnula. Věděla jen, že když se ráno vzbudila, bylo v domku zvláštní ticho. Posadila se na posteli a rukou si protřela rozespálé oči. Vyhlédla z okna. Slunce už stálo vysoko na obloze, musela zaspát!

Vyskočila z postele, vydala se ke dveřím pokoje pro hosty a rázně na ně zabušila.

„Egone, vstávej!“ volala. Neozývala se žádná odpověď.

„Egone?“ Opatrně vzala za kliku a otevřela dveře. Vstoupila dovnitř. Postel byla pečlivě ustlaná a ležel na ní jediný kus pergamenu. Všechny Egonovy věci zmizely. Agnes sebrala pergamen a zkoumavě se do něj zahleděla. Stálo tam: Milá Agnes, Vánoce jsou od toho, aby byli lidé spolu. Proto jsem si vzal tu vánoční službu vlíhni místo Tebe. Dohodl jsem se s draky, kteří tě přiletěli doprovodit. Jeden z nich se uvolil, že Tě odnese domů. Čeká za domem.

Někdy se zázraky přece jen dějí.

Šťastné a veselé, Agnes.

Spozdravem

Egon

Agnes se zpočátku zdráhala tomu uvěřit, ale pak se za oknem mihl dračí obrys a jí bylo jasné, že nesní. Rychle popadla brašny, jež si zabalila na cestu do líhne a přidala do nich dárky, které nakoupila pro rodinu. Pak se běžela umýt a učesat a do půl hodiny byla připravená.

Egonův vzkaz nahradila svým děkovným dopisem a přiložila k němu úhledně zabalený balíček smašlí.

Oblékla si kabát, pobrala všechny brašny a vyšla ven. Za hlasitého děkování naložila trpělivému zelenému drakovi všechny dárky na hřbet a poté sama nasedla. Za chvíli už byli na cestě k Agnesinu domovu. Kolem nich se tichounce a mírumilovně snášel sníh, pod nimi na zasněžených kopcích sáňkovaly děti a jejich rodiče chystali vánoční stromky.

A Agnes pochopila, že zázraky se dějí tam, kde jsou laskaví lidé.

Prosinec 2005

Stáli jsme vedle sebe. Pohled jsme směřovali na ubohoučkou jedli v rohu dřevěné ohrádky. Sněžilo. Vydali jsme se koupit náš první vánoční stromek. Ze stánku s čajem a svařeným vínem zněl vánoční John Lennon. Mrzly mi ruce, protože jsem si vzala pouze tenké rukavice, které mi dal k předešlým Vánocům. Chtěla jsem ho potěšit.

„Chtěla bych ten největší vánoční strom, jaký najdeš,“ popíchlá jsem ho.

„Na největší vánoční strom nemáme peníze,“ pousmál se omluvně, jako by mi lámal srdce, ale neřikal nic, co bych nevěděla.

„Stejně máme malý byt, tahle jedle v něm bude vypadat jako strom republiky.“

„To máš pravdu. Malý byt, malý strom a malou tebe. To mi bude velice.“ Rozesmál se a já ho v tu chvíli nemohla mít raději.

„Taky je mi teď velice. Je mi tak velice!“ rozesmála jsem se a začala se točit ve sněhové nadílce, která mi dál padala do vlasů.

Přistoupil ke mně a vuličce mezi stromy jsme začali tancovat. K sobě, od sebe, k sobě. Otočka. Vočích se mu odrážely barevné žárovky, které zdobily okolí. Bylo pod nulou, ale mnou projížděla horkost. Srdce mě hrálo tak moc, že jsem myslela, že mě roztaví. Oči, nevinný měkký úsměv, vlasy trčící do všech stran, neupravené obočí, které ale bylo stejně světlé jako jeho vlasy. Drželi jsme se za ruce, prsty nám zapadaly mezi sebe a já těžko popadala dech.

„Je mi velice, je mi velice!“ opakovala jsem pořád dokola, protože jsem neznala jiný výraz pro své pocity. Bylo mi TAK.

„Taky je mi tak. Je mi velice,“ zopakoval po mě.

„Taky mě velice studí ruce,“ zavtipkovala jsem.

„A mě velice zebou nohy,“ přiznal. Přikryl mé ruce těmi svými a snažil se je zahřát. Bylo mi tak dobře. Tak, jak mi bylo, to bylo to, co jsem si vždycky přála dostat k Vánocům. Tohle byly ty veselé Vánoce, které mi každý přál a já to už věděla.

Seděla jsem na zemi na zimní bundě, kterou jsem si musela vyndat z kufru, protože jsem si myslela, že ji vletadle nebudu potřebovat. Nebyla jsem doma tak často, jak bych si přála, ale on věděl, že to jinak nejde. A dneska? Dneska nám zkrátka nic nepřálo. Taková sněhová bouře byla naposledy, když jsme se k sobě sestěhovali a nebylo divu, že dnes všichni stávkovali. Na informační tabuli zasvítilo další upozornění o zrušeném letu a já se modlila, ať to není ten můj. Vzhledla jsem a hned zas schovala obličej do dlaní. Praha. Jak mu jen mám říct, že nedorazím?

Stáli jsme vedle sebe. Pohled jsme směřovali na ubohoučkou jedli v rohu dřevěné ohrádky. Sněžilo. Vydali jsme se koupit náš první vánoční stromek. Ze stánku s čajem a svařeným vínem zněl vánoční John Lennon. Mrzly mi ruce, protože jsem si vzala pouze tenké rukavice, které mi dal k předešlým Vánocům. Chtěla jsem ho potěšit.

„Chtěla bych ten největší vánoční strom, jaký najdeš,“ popíchlá jsem ho.

„Na největší vánoční strom nemáme peníze,“ pousmál se omluvně, jako by mi lámal srdce, ale neřikal nic, co bych nevěděla.

„Stejně máme malý byt, tahle jedle v něm bude vypadat jako strom republiky.“

„To máš pravdu. Malý byt, malý strom a malou tebe. To mi bude velice.“ Rozesmál se a já ho v tu chvíli nemohla mít raději.

„Taky je mi teď velice. Je mi tak velice!“ rozesmála jsem se a začala se točit ve sněhové nadílce, která mi dál padala do vlasů.

Přistoupil ke mně a vuličce mezi stromy jsme začali tancovat. K sobě, od sebe, k sobě. Otočka. Vočích se mu odrážely barevné žárovky, které zdobily okolí. Bylo pod nulou, ale mnou projížděla horkost. Srdce mě hrálo tak moc, že jsem myslela, že mě roztaví. Oči, nevinný měkký úsměv, vlasy trčící do všech stran, neupravené obočí, které ale bylo stejně světlé jako jeho vlasy. Drželi jsme se za ruce, prsty nám zapadaly mezi sebe a já těžko popadala dech.

„Je mi velice, je mi velice!“ opakovala jsem pořád dokola, protože jsem neznala jiný výraz pro své pocity. Bylo mi TAK.

„Taky je mi tak. Je mi velice,“ zopakoval po mě.

„Taky mě velice studí ruce,“ zavtipkovala jsem.

„A mě velice zebou nohy,“ přiznal. Přikryl mé ruce těmi svými a snažil se je zahřát. Bylo mi tak dobře. Tak, jak mi bylo, to bylo to, co jsem si vždycky přála dostat k Vánocům. Tohle byly ty veselé Vánoce, které mi každý přál a já to už věděla.

Seděla jsem na zemi na zimní bundě, kterou jsem si musela vyndat z kufru, protože jsem si myslela, že ji v letadle nebudu potřebovat. Nebyla jsem doma tak často, jak bych si přála, ale on věděl, že to jinak nejde. A dneska? Dneska nám zkrátka nic nepřálo. Taková sněhová bouře byla naposledy, když jsme se k sobě sestěhovali a nebylo divu, že dnes všichni stávkovali. Na informační tabuli zasvítlo další upozornění o zrušeném letu a já se modlila, ať to není ten můj. Vzhlédla jsem a hned zas schovala obličej do dlaní. Praha. Jak mu jen mám říct, že nedorazím?

„Vždycky si vedle tebe přijdu tak velice,“ poznamenal a nás ve stejnou chvíli napadlo to samé. Velice. Vždycky, když nám bylo dobře, říkali jsme, že je nám velice. V jeho pohledu jsem zachytila, že i on si to pamatuje.

A tak jsme naproti sobě ještě chvíli stáli a řešili bezpředmětné věci, když už se najednou měl kodchodu.

„Tak veselé Ván-“ nestihl doříct.

„Jenom mi prosím nepřej veselý Vánoce,“ utnula jsem ho a sklopila hlavu. Jakoby i sníh přestal padat. Ticho krájelo tmu na kousky.

„Nepřej mi veselé Vánoce, když vím, že veselý stejně nebudou. Jestli jsem totiž někdy měla pocit, že Vánoce tkví ve velkých stromech, gestech a hojnosti, už dávno vím, že v tom to není.“

„A co ti mám tedy přát?“ pověděl nahodile.

„Ze všeho nejvíc bych zase chtěla zpátky malej byt, malej strom a velkého tebe.“

Pustil brusle na zasněženou zem a sám si na ni lehl. Následovala jsem ho. Prosincový vzduch, slibující začátek zimy, mi prostupoval do plic a já po tolika letech zas neměla slov. Byli jsme v části města, kam nikdy nikdo nechodil. Nevím, proč jsem sem zrovna dneska šla a proč sem zrovna dneska šel on, když jsme sem chodívali jenom spolu. Možná právě proto. Byl tu klid. Prázdné domy plné vzpomínek, které už si nikdo nepamatuje. Napadlo mě, že jsem tak vděčná, že nejsme jako ty prázdné domy.

„Je mi tak velice,“ šeptl a otočil se na bok, aby mi viděl do očí. Ty jeho zase hrály jiskrami.

„Veselé Vánoce.“

ms

ROY L. SMITH

„Ten, kdo nemá
Vánoce v srdci, je
nikdy nenajde ani
pod stromkem.“

Publikováno studenty Gymnázia Jiřího Ortena © 2023
Jaselská 932, Kutná Hora, 28401, Česká republika
Titulní strana: Michaela Olivová
Logo: Monika Sladká
Ilustrace: Aneta Hejdová
Korektura: Tomáš Kováč
Editace a formátování: Aneta Neprašová, Anežka Holá

sleduj nás!

orto_gjo
gjo_kh

Gymnázium
Jiřího Ortena

OrTo_GJO